

Fläkt och portabelt kylaggregat - Vårdhygienisk riktlinje

Innan fläktar och kylaggregat används, se över om det finns andra metoder att minska temperaturen tex solfilm, markiser, nattvädring eller åtgärder via ordinarie ventilationssystem.

Bordsfläktar är svåra att rengöra, de sprider damm samt kan bidra till att partiklar kan virvla upp från golv som i sin tur kan bidra till smittspridning. Av denna anledning så avråder Vårdhygien i princip från användning av fläktar i vårdmiljö.

Risken med användandet av portabelt kylaggregat är i princip det samma som med användandet av fläktar, möjligen med mindre risk för att virvla upp dessa partiklar och kan övervägas efter andra åtgärder och riskbedömning. Portabelt kylaggregat är att föredra framför bordsfläkt.

Om behov ändå kvarstår ska användning av fläkt eller portabelt kylaggregat föregås av en medicinsk riskvärdering för varje enskild patient där användning av apparat övervägs.

Portabelt kylaggregat eller fläkt ska inte användas:

- i lokaler med höga krav på god hygien: till exempel operation, dialys, neonatalavdelning, sterilcentral eller förråd där sterila produkter och endoskopiutrustning förvaras
- vid vård av infektionskänsliga patienter behöver en individuell risk-nytta-bedömning göras
- i rum där patient med mässling, tuberkulos eller vattkoppor vårdas
- i flerpatientrum eller väntrum
- i rum där patienter med fjällande hud (ex. psoriasis eller stora eksem) vårdas
- Under pågående spridning av luftvägsinfektion på enheten, ska fläktar och portabla kylaggregat **inte** användas i utrymmen där flera vistas

Råd vid användning av portabelt kylaggregat:

- Användning ska föregås av en medicinsk riskvärdering för varje enskild patient.
- Om kylaggregat med fläkt används är enhet med HEPA-filter att föredra
- Teoretiskt kan kylaggregat virvla upp dammpartiklar från horisontella ytor via sitt utblås. Undvik att rikta utblås direkt mot patienten som en försiktighetsåtgärd.
- Fläktfunktion ska stängas av vid åtgärder som till exempel såromläggning, katetersättning, PVK-sättning, byte av stomi, omläggning av CVK, bäddning och städning av patientrum.
- Kylaraggregatet ska installeras av personal från fastighet
- Vid installation ska personalen informeras av installatör om funktion och skötsel, desinfektion av tagytor ska utföras dagligen som alltid.

- Kylaggregat med behållare för kondensvatten bör undvikas. Om det ändå används ska rutin för rengöring och desinfektion av behållaren finnas och utföras dagligen.

Råd vid användning av fläkt:

- Placera fläkten i sängnivå eller högre
- Kyleffekten av en fläkt förutsätter att den riktas mot patienten, men
 - Fläkten ska riktas bort från patientens ansikte och inte mot vådrummets dörr
 - Ska inte riktas mot brännskadad hud, sår, drän eller trakeostomi.
- Fläkten ska stängas av vid medicinska åtgärder som till exempel såromläggning, katetersättning, PVK-sättning, omläggning av CVK mm samt bäddning
- Fläkten desinfekteras i samband med daglig städning och i samband med slutstädning.

Läs mer:

1. Regional plan för Hantering av höga temperaturer/värmebölja inom Hälso- och sjukvården
2. Folkhälsomyndigheten, Värmeböljor – vägledning till handlingsplaner och informationsmaterial